

Nefndasvið Alþingis
bt. utanríkismálanefndar
sent á umsagnargátt Alþingis

Reykjavík, 22. október 2026

Efni: Umsögn Samtaka iðnaðarins um frumvarp til laga um breytingu á lögum um Evrópska efnahagssvæðið, nr. 2/1993 (bókun 35)

Samtök iðnaðarins (hér eftir „SI“ eða „samtökin“ eftir atvikum) hafa tekið til umsagnar frumvarp til laga um breytingu á lögum um Evrópska efnahagssvæðið, nr. 2/1993, 134. mál, 158. löggjafarþing sem miðar að því að tryggja fullnægjandi innleiðingu bókunar 35 við EES-samninginn. Samtökin styðja markmið frumvarpsins og telja þær breytingar sem lagðar eru til séu til þess fallnar að tryggja fyrirsjáanleika, réttaröryggi og jafnræði í framkvæmd EES-reglna hér á landi.

Mikilvægi EES-samningsins fyrir íslenskt atvinnulíf

EES-samningurinn er mikilvægasti viðskiptasamningur Íslands og hefur reynst burðarás í milliríkjaviðskiptum við Evrópu. Með samningnum njóta íslensk fyrirtæki aðgangs að innri markaðinum á grundvelli sameiginlegra reglna sem stuðla að frjálsum viðskiptum, virkri samkeppni og jöfnum tækifærum fyrirtækja. Fyrir lítið hagkerfi eins og Ísland skiptir sköpum að fyrirtæki geti starfað í stöðugu og fyrirsjáanlegu lagaumhverfi og treyst því að þær reglur sem gilda um starfsemi þeirra séu skýrar og samræmdar. Það á ekki síst við um fyrirtæki sem starfa á alþjóðlegum mörkuðum, eiga í viðskiptum yfir landamæri og eru í samkeppni við fyrirtæki á innri markaðinum.

Að mati samtakanna er mikilvægt að fyrirtæki geti treyst því að réttindi og skyldur sem leiða af EES-samningnum, og hafa verið innleidd í íslenskan rétt, gildi líkt og alþjóðaskuldbindingar sem Ísland hefur undirgengist kveða á um. Óvissa um réttarstöðu getur skapað ófyrirsjáanleika í rekstrarumhverfi fyrirtækja. Slíkt getur leitt til aukins kostnaðar vegna ágreinings um túlkun og framkvæmd laga. Samtökin telja því jákvætt að með frumvarpinu sé leitast við að skýra túlkun og rétthæð þeirra EES-reglna sem hafa verið réttilega innleiddar í íslenskan rétt og tryggja að fyrirtæki og einstaklingar geti byggt á réttindum sem af þeim leiða.

Vönduð lagasetning

Samtökin vilja nýta tækifærið og leggja áherslu á að íslensk stjórnvöld gæti þess við innleiðingu EES-reglna að tryggja samræmi við gildandi löggjöf, framkvæma fullnægjandi áhrifamat á atvinnugreinar í samráði við atvinnulíf og forðast óþarfa viðbótarkröfur umfram þær skuldbindingar sem leiða af EES-samningnum. Vönduð lagasetning stuðlar að einfaldara og skilvirkara regluverki og bættri samkeppnisstöðu íslenskra fyrirtækja.

Virðingarfyllt,
f.h. Samtaka iðnaðarins

Lilja Björk Guðmundsdóttir
yfirlögfræðingur